

# DEBRECENI POLGÁR

## POLITIKAI-NAPILAP.

Megjelenik vasárnap kivételével minden délután

REDAKCIÓSZÉK: B. DÓHIVATAL

Debrecen, Sas-ú. 2. szám

TELEFONSZÁM: 17.36

FIZETÉSI ÁRAK:

1 óra P 1.40, negyed évre 4.—, fél évre 8.—, egész évre 16.—

VIDEKEN

1 óra 2.—, negyed évre 6.—, fél évre 12.—, egész évre 24.— pengő.

Angliában 1 óra 4.—

HEGYMEGI KISS PAL ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ LAPJA

### Külföldi kormányt

láttunk már egynéhányat bemutatkozni. Csak az utóbbi öt-hat évben vagy 14 kormány váltakozott csak Angliában és Franciaországban. Minden kormánybemutatkozást élénk feszültség előz meg; lesz-e és milyen többsége az új kormánynak a parlamentben? Mert ott ez fontos, döntő, sőt egyedül döntő. Nagy gond egy kormány megbízása, összeállítása, a program pontos megfogalmazása, a döntő kérdésekben való állásfoglalás, mert ettől függ a kormány sorsa.

De nemcsak a bemutatkozásnál, hanem állandóan, hétről-hétre, — napról-napra, sőt sokszor óráról-órára. Néha, mint pár év előtt Franciaországban, néhány hónap alatt 2-3 kormány bukik; mindig a parlamentben; mert nem kapta meg a többséget, mert valamely kérdésben leszavazták. — A legtermészetesebb, hogy abban a pillanatban benyújtják lemondásukat.

Miért? Mert ott alkotmányos élet van, mert ott a nép titkosan, erőszak nélkül választottjai ülnek a parlamentekben; ott a népakarat, a nemzeti akarat szab irányt, hoz törvényt, ad kormányt, sőt — a nem monarchikus államokban — államfőt.

Nálunk egy kormányt — mindenki megkérdése nélkül — ki-neveznek. A kormány kiépít egy rendszert, beülteti az utolsó bakteri állásba is a maga embereit; a sajátjaként rendelkezik a nemzeti vagyonnal, a nemzet minden intézményével, az egész igazgatási, rendőri, esendőri apparátussal; rá se hederít állami számszékre, ellenőrző alkotmányos fórumokra és kinevezi, erőszakkal, korrupcióval, csalafinta mesterkedésekkel a maga rendszerének parlamenti többségét s aztán kormányoz dik-tatóriusan, ameddig neki tetszik. Még kormány talán változhatik néha, a rendszer izlése és akarata szerint, de a rendszer nem. Ettől többé alkotmányos eszközökkel a nemzet meg nem szabadulhat. — Ezt leszavazni nem lehet. Sem a parlamentben, sem a nyílt választásokon.

Ezért alig nevezhető alkotmányos, parlamentáris államnak Magyarország. Élénk és cáfolhatatlan példa erre az utolsó 11 év, a Bethlen gróf—Károlyi gróf hirdett rendszere.

Az a rendszer, amely 1922 tavaszán, egy Apponyi Albert, egy Andrássy Gyula által is nyíltan törvénytelenül, quasi, államesínynyel összeállítottnak deklarált parlamenti többséggel hozta rá az or-

## Az „M. II.” angol buvárhajó tragédiája

Ötvenkét halálraítélt tengerész az elmerült hajóban — Dráma Portland kikötője előtt

London, jan. 27. Egész Angliát lázas izgalomban tartja az a megdöbbentő hír, hogy tegnap óta eltűnt az „M. II.” jelzésű angol buvárhajó.

A tragédia Portland kikötője előtt történt. A buvárhajó egy ma nőver közben — eddig még kideríthetetlen okokból — hirtelen lemerült és azóta nyomavesztett. — Ugy látszik, a szivattyukészülékek felmondták a szolgálatot s a lemerüléshez felvett vizet nem tudták kiszivattyúzni a tartályokból. Így a hajó képtelen a saját erejéből a felszínre emelkedni.

A szerencsétlenség ugyszólván a kikötő szemelattára történt s éppen ezért érthetetlen, hogy — bár

a brit flotta csaknem minden tengereljárója és aknakerakó egysége az eltűnt buvárhajót keresi huszonnégy óra óta — ezideig nem sikerült megtalálni a hullámok által elsodort „M. II.”-öt.

Különös játéka a véletlennek, hogy az „M. II.” testvérhajója 1925-ben hasonló körülmények között tűnt el a La Manche esatornában, 64 főnyi személyzetével együtt. Akkor mindenki elpusztult, aki a hajón volt.

Most, az 1925-ben lejátszódott tragédia megismétlődésének hírére páni félelem lett urrá a portlandi babonás tengerészeket. Azt hiszik, hogy a két testvérhajó kö-

zös sorsa egy különös átok beteljesülése.

Az eltűnt „M. II.” személyzete 52 főből áll. Megmentésükről még nem mondtak le, mert 48 órai víz alatt tartózkodásra a személyzetnek elegendő levegője van. Egész éjszaka folytak a keresési munkálatok, szinte nyüzsgő a tengeren a rengeteg sok hajó s a fényszórók éjszaka is nappali fényt árasztanak.

Az „M. II.” rendelkezésére álló oxigénnek fele már minden körülmények között elfogyott. Az angol flotta kétségbeesetten harcol a legkínosabb halálra ítélt 52 tengerész életéért.

### Ötezer halottja van a hindu — mohamedán harcnak

Bombay, jan. 27. A három hónapja szünet nélkül diühögő kasimiri hindu-mohamedán harc még mindig teljes erővel dul.

Az összeütközéseknek eddig már ötezer ember esett áldozatul.

a súlyosan sebesültek száma megközelíti a hétezeret.

A helyzet aggasztó. Minden intézkedés hiába való próbálkozás a diühögő, elkeseredett szenvedélyek megfékezésére.

### Leverték a lázadást San-Salvadorban

San-Salvador, jan. 26. A több nap óta diühögő véres kommunista lázadást sikerült a rendőrségnek elfojtani.

Ismét összeütközésre került a sor a tüntetők és a rendőrség kö-

zött. A katonasággal megerősített rendőrség sortüzet adott le a tüntetők tömegére és így sikerült a tömeget szétszórni. A lázadásnak hivatalos megállapítás szerint két ezer ember esett áldozatul.

### A személyvonat elgázolt egy autóbust

Négy halott, tizenhat súlyosan sebesült

Krajova, jan. 27. Borzalmas katasztrófa történt ma a reggeli órákban. Egy teljes sebességgel haladó személyvonat elütött egy autóbust. A szerencsétlenségnek

négy halálos és tizenhat súlyosan sebesült áldozata van.

A reggeli személyvonat alig hagyta el Krajova állomás bejáratát, amikor a sinen átvezető uton

szágra a maga gyászos, kárhözváltos uralmát s amelyetől minden mulasztásuk, bűnök dacára se tud szabadulni az ország, egy de-cennium után sem.

Mint hogy ezt az egész világ tudja, jórészt ezért nincs szavunk sehol se alkotmányos és parlamentáriszmushoz szokott kultúrának kö-zött. Bajaink oroszlanrészenek is ez az oka. Még a revízióknak is leg-főbb akadály.

Mi ez ellen az egyetlen orvosság? A titkos választójog, a gyors választás, parlamenti kormány, a csonka alkotmány revíziója. — A rosszul begombolt mellényt, — mint Deák Ferenc mondta — ki kell gombolni és újra kezdeni a begombolást. Vissza kell mennünk egy elfecsérelt, szomorú évtized után 1922-re, sőt 1920-ra és újra kezdenünk, amit akkor elmulasztottunk.

egy utasokkal telt autóbust akart keresztül haladni. A mozdony elkapta az autóbust és maga előtt sodorta több méterre keresztül. A kocsik pozdoriájá zuzódott. Az utasok közül négyet halálra gázolt a vonat, tizenhatan pedig súlyos sérülést szenvedtek, közülük négynek az állapota reménytelen.

A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget az idézte elő, hogy a sorompót az ór nem zárta le.

### Katonai bíróság ítélkezik a kispesti gyilkosok felett

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a kispesti rablógyilkosság tetteseit Sztaniszlavszky József, Nikodein Gusztáv és Kava József személyében elfogták. — Minthogy a gyilkosok csak nemrég váltak ki a hadsereg kötelékéből s a gyilkosság idején még a kincstárhoz tartoztak, katonai bíróság fog ítélkezni felettük.

### Lelőttek egy román barkárt

Bukarest, jan. 27. Ma délelőtt véres rablótámadás történt a belvárosban. Ismeretlen tettesek lelőtték Jan Elovici tőkepénzest.

A bankár ma délelőtt nyugodtan dolgozott irodájában, amikor több álarcos férfi behatolt s az egyik rálőtt Elovicire, akit a golyó súlyosan megsebesített.

Elovicinek volt még anyai erve, hogy segítségért kiáltson, mire a szomszédok berohantak s így a rablóknak zsákmány nélkül kellett menekülniök.

A bankárt haldokolva szállították kórházba. A rablókat keresi a rendőrség.

## PÁRTHIREK

E hét szombatján *Hegymegi Kiss Pál, Szakács Andor és Saucborn Károly* orsz. gyűlési képviselők, valamint *Tildy Zoltán* pártalelnök a Mezőberényben, a vasárnap napon pedig a Békéscsabán tiszteletükre adandó pártvacsorán vesznek részt.

*Eckhardt Tibor* orsz. gyűlési képviselő hosszabb tanulmányutatót tett most Németországban, — *Hegymegi Kiss Pál* képviselő pedig a jövő hónapban Franciaországba utazik.

Ezen utazásoknak célja az, — hogy a külföldi államoknak a magyar kérdésben elfoglalt álláspontját megismerjék.

### A kenyérdrágítás megakadályozása

A legutóbbi minisztertanács felhatalmazta a kereskedelmi minisztert, hogy a tömegesebb fogyasztásra kerülő kenyérfajták árát, ha az aránytalan mértékben emelkednek — leszoríthassa.

Ahol a kenyeret indokolatlanul drágítják a sütőiparosok, ott az alispán, vagy polgármester javaslatára élni fog az árnyegállapítás jogával a miniszter és azt is szabályozhatja, hogy milyen minőségű lisztből és mennyi burgonya keverésével szabad előállítani a tömegfogyasztásul szolgáló olesó kenyeret.

### A vég kezdete

volt a tegnapi parlamenti ülés. — Lejárt az új kormányval szemben tulzott udvariasságból felállított elég hosszú kíméleti idő. *Friedrich István* bőven kifejtette miért. — *Hegymegi Kiss Pál* pedig, amikor bejelentette *Dréhr Imre* mentelmi joga megsértését a kormány által, a legnagyobb erővel hangsúlyozta, hogy minden mulasztásnak felelősséget kell vállalni és bünygyi vizsgálatát követelik. Most már hiába halasztotta el a kormány-párt újra február 4-ig az üléseket, állandó napirenden fog maradni, hogy milyen pénzekből választották ezt a „többséget”? *Friedrich* már rámutatott egypár forrásra és az ellenzék a többi forrást is le fogja leplezni. Ki fog sülni, hogy ha egy kormánypárti mandátum 10—15.000 pengőbe került is, akkor is majdnem az egész többségre elköltött pár milliónak meglesz a forrása.

Akkor pedig a többség le lesz leplezve eredetében s a kormány többé nem támaszkodhatik az ilyen eredetű többségre. Új választást kell elrendelni s ezzel egy tisztákező kormányt megbízni, amely titkosan választat. Ezt a változást mindenki egy-két hónap alatt várja. Ennyi a Károlyi kormány élete, amely után egy új korszak fog kezdődni az ország életében.

### Elsőrendű hazai szenek, kokszt, hasábos és aprított tűzifa

bármily mennyiségben a legolcsóbb napi árban azonnali szállításra beszerezhető

BARTHA ISTVÁN tűzifa- és széntelepén, Ispotály-u. 3b. Telefon 27-85. — Telefon: 27-85.

## BÉKÉS LAJOS cég leltári árusítása

február 6-ig tart!

AMI FONTOS:

### finom árut, nagyon olcsón

...ÉS EZ IS FONTOS:

A Takarékoság Rt. áldozatkészsége folytán olyan megállapodást sikerült létesítenünk, amely lehetővé teszi, hogy leltári árusításunk rendkívüli előnyeit a Takarékosági Rt. könyvtulajdonosaira is kiterjesszük. Takarékoság könyvecskére tehát leltári cikkeinket forgalmi adó és szokásos kezelési költség felszámításával, de minden felár nélkül szolgáltatjuk ki.



## Megüresedett-e mind a két tisztiorvosi állás?

Debrecenben már megindultak a hírlapi esatározások és korteskedések a tisztiorvosi állások betöltése miatt. Szó van azon tisztiorvosi állás betöltéséről is, amelyik dr. Trocsányi Béla tisztiorvos állítólagos lemondásával ürrült volna meg. Sőt erre az állásra a helyettesítés is megtörtént, holott ez az állás még nem is üres és ha időelőtt betöltik, esetleg súlyos fizetési terhek állanak elő.

Trocsányi dr.-nak ugyanis több más orvosi állása is volt. A közgyűlés úgy értelmezte, hogy ezek a mellék állások a tisztiorvosi állással összeférhetetlenek s felhívta Trocsányi drt, hogy azokról mondjon le.

Trocsányi ezt a közgyűlési határozatot megfelelően a népjóléti miniszterhez, aki mindmáig nem döntött az ügyben.

Vásáry polgármester, mint hivatalfőnök, közben felhívta Trocsányit, feyelmi felelősség terhe alatt, a lemondásra.

Trocsányi dr., e dilemma elé állítván, nem akart engedelmesség hibájába esni s bár ügyét a népjóléti miniszter nem intézte el, lemondott, de nem a mellékfoglalkozásairól, hanem a tisztiorvosi állásáról, attól feltételezve, ha a népjóléti miniszter mellékállásait a tisztiorvosi állásával összeférhetetlennek nyilvánítja.

Kétségtelen, hogy e feltételes lemondásnak súlyos kihatásai lehetnek a város háztartására — akkor, ha a népjóléti miniszter dr. Trocsányi mellékállásait a tisztiorvosi állással összeférhetőnek nyilvánítja, mert az esetben nincs lemondás s a közigazgatási bíróság Trocsányi illetményigényeit megállapíthatja.

Idő előtti volt tehát a helyettesítés s a város érdekében a népjóléti miniszter döntését minél előbb ki kell sürgetni, nehogy dupla kiadások származzanak a sürgős betöltésből.

K. a.

## Kinos komplikációk a debreceni főispánság körül

Már a választások előtt úgy volt, hogy *Hadházy Zsigmond* főispán a választások lezajlása után megválik a főispáni állástól és debreceni közjegyző lesz.

Szinte deus ex machinaként jelent meg a választások alatt a hivatalos lap híradása, hogy a közjegyzőségre nem *Bethlen* főispánját, hanem *Fráter László* dr., biharmegyei alispán sógorát, *Morvay Zsigmond* országgyűlési képviselőt nevezték ki.

*Bethlen* bukása után a Károlyi kormány megkezdte a főispánok kieserélését. Szó volt arról is, — hogy *Hadházy*, az egységes párt egyetlen kigazda frontbeli főispánja is távozni fog. Mégis *Keresztes-Fischer* maradást kérő levelet intézett *Hadházy Zsigmond*-hoz.

Ugy látszott ezek után, hogy Debrecen és a Hajduság politikai exponense, *Hadházy* marad.

A Zsitvay—Gömbös klikknek a kabinetben történt erősödése azonban változtatott a helyzeten, mert Zsitvay kedvelt hívének *Szabó Zoltán*, volt egységespárti képviselőnek főispánság kellett.

*Szabó Zoltán* a mult országgyűlésen a záhonyi esonka kerületet képviselte: a választás során azon

ban épen *Baltazár* püspök iniciatívájára a mandátumtól elesett, *Fenyő Miksát* egyhangúlag választották meg vele szemben.

Zsitvay oly módon kívánta megoldani a kérdést, hogy *Hadházy* főispán számára Debrecenben megszervezik a negyedik közjegyzőséget, *Szabó Zoltán* pedig bekerül a főispáni székbe.

A terv a minisztertanácsban kevesztül is ment; *Szabó Zoltán* ellen az ellenzék sem emelt vétőt, lévén a nevezett egyénisége barátságos s politikai mentalitása is mérsékelt.

Surlódások csupán a közjegyzőség körül voltak, mert az érdekeltségek kifogást tettek a negyedik közjegyzői állás rendszeresítése miatt. Nem *Hadházy* főispán közjegyzőségét kifogásolták, hanem a kereseti viszonyok rosszabbodására mutattak rá, amelyet az érdekeltek közjegyzőknek a stallum szaporítás esetére el kell szenvedniük.

Valahogy a kifogással megbirkóztak volna, mert áthelyezés és esere útján az érdekek kielégíthetőek lettek volna.

Mégis a felmentési és kinevezési okiratok a minisztertanács dön-

tése dacára aláíratlanul elhavertek.

Ennek magyarázatául szolgált eddig az az ellenőrizhetetlen hír, hogy felsőbb helyen a debreceni főispáni állást *Borbély György* jásznagykunszolgalmegyei földbirtokos és felsőházi tag személyével kívánják betölteni.

*Borbély György* régi neves földbirtokos család tagja, aki iránt pártkülönbség nélkül többen meleg barátságot éreznek. Ő, mint a felsőkörök bizalmi embere, került volna Debrecenbe s a régi munkapárti mentalitás képviselőjeként szerepelt volna itt.

*Borbély György* azonban a kormány részéről nem is tárgyaltak.

De mással sem tárgyaltak s ezért beütött az újabb krach, — amely, ha a valóságnak megfelel: kinossa teszi a kormány számára a főispáni állás betöltését.

Allítólag *Keresztes-Fischer* belügyminiszterhez *Bethlen István* volt miniszterelnök nyilatkozatot intézett s ebben annak a nézetének adott kifejezést, hogy a főispáni állás betöltésénél az érdekelte egységespárti képviselőt is meghallgatják, aki a jelen esetben épen ő: *Bethlen István* gróf.

Sőt ő már most kifejezésre juttatja véleményét. Javasolja, hogy főispánná nevezzék ki dr. *Fráter Iván* belügyminiszteri titkárt.

Dr. *Fráter Iván*, dr. *Fráter Imre* debreceni birtokos, ny. kórházi főorvos fia, a belügyminiszterium egyik munkás és tehetséges tisztviselője. Szolgálatát a helyben éppen *Hegymegi Kiss Pál* főnöksege alatt a városi osztályban kezdte, ahová apósának, *Bárczy István* ny. főpolgármester, majd ny. miniszternek kívánságára került.

Később a városi osztályból a rendőri főosztályba került át dr. *Fráter* I. án.

*Bethlen István* állítólagos nyilatkozata kinos helyzetbe hozta a kormányt. Allítólag a nehézségeket oly módon kívánják áthidalni, hogy *Szabó Zoltán*ból *Szabolcs* megyében csinálnak főispánt, míg Debrecenben a jelenlegi *Szabolcs* főispánt, *Erdőhegyi Lajost* hoznák át, akinek jelenlegi pozíciójában amugy is nehézségei vannak; viszont remélik, hogy *Bethlen* őt, dr. *Fráter*rel szemben is acceptálni fogja.

### Iparos szakosztályi ülések

Kőműves, épületburkoló, kővező és tetőfedő szakosztály ma. — szerdán d. u. 4 órakor tisztújító ülést tart.

A műszerész, autó és villany-szerelő, gummijavító szakosztály szerdán este fél 8-kor tisztújító ülést tart.

Az ács-szakosztály 28-án, csütörtökön d. u. 5 órakor szakosztályi ülést tart.

Lakatos, bronzműves, fémnyomó stb. 28-án, csütörtökön este 7 órakor tisztújító ülést tart.

Könyvkötő, nyomdász szakosztályi ülést tartanak.

### K O S Z T B A A D N A M

jómagaviseletű, hatodik elemista fiamat egyszerű jólelkű családkhoz. Fűvészkert utca közelébe. Megbeszélni hétköznap délután 5—6-ig Szentanna utca 14. emeleten, a szakácsnővel.

# HIREK

## Időjárás

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

— Farkas István, az új tiszáninneni református püspök tavaszszal veszi át hivatalát. A hivatal vezetését addig Janka Károly egyházkerületi főjegyző végzi.

— Hankiss János, a debreceni egyetem bölcsészeti karának prodekanja, részt vesz a nyíregyházi egyetemi hallgatók február 6-án tartandó üléstáborozásán, ahol az avatást kísérő beszédet tartja.

— A városi moziengedély ügyismét felmerült a jog és pénzügyi bizottság keddi ülésén. Tervbe vették, hogy a jelenleg szünetelő „Uranus” mozi engedélyét kérje a város — a képviselők útján — a Csokonai Színház részére.

## LIPINSKAJA

— A debreceni Ipartestület a debreceni borbély és női fodrászok között versenyt rendez. A f. hó 25-én este tartott nagy értekezleten a borbély és női fodrász iparosok lelkes támogatásukat és részvételüket biztosították. A nagy értekezlet a rendezésre egy szűkebb körű bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: Fuchs H. Imre, Szilágyi György, Katona János, Nagy Gábor, Rencz Antal, Dudás János, Engel Dezső, Kolozsvári Gyula, Ramming István, Bagdi Antal, Komáromi Józsefné, Holovitz Vincéné, Wenhardt Béláné, Nemes Alajosné, Forgách Antal és Nagyházy Lajos borbély, illetve női fodrász iparosok.

— Megszünnik a toronyóra mérnök Debrecenben Guzikowszky főmérnök nyilatkozata szerint. — Ezentúl mindenki a legnagyobb nyugalommal bízhatja magát a sokszor császárt toronyórákra, — mert azok a pontos időt fogják mutatni. (Kíváncsiak vagyunk!)

— Megkéseltte saját fiát Vitra Lajos dömsői gazdálkodó. — Az öreg éjjel ittasan ment haza s a fiával összeszólkkozott. A vita hevében az öreg Vitra felkapott egy hatalmas konyhakést és teljes erővel mellbeszurta fiát. A fiatal ember állapota életveszélyes.

— Kínosok után kutat Szank község egész lakossága, mióta a Kápolna hegyen néhány régiséget kiástak. Az ásás eredménye ezideig csak néhány csontváz és pár zománcos tárgy — a törökidőből származó — eszerpedény.

— Felakasztotta fiát Silliga János vlašnói munkás, mert az elvesztett husz fillért. Először ütni kezdte a fiút, majd kötelelet a nyakára és felhuzta a szoba gerendájára. Amikor aztán látta, hogy a gyermek fuldoklik, levágta. A kegyetlen apa ellen a csendőrség megindította az eljárást.

— Tettenértek és elfogtak Kees keméten két fiatalembert, akik pár hét óta fosztogatták az egyes lakások ételmiszerkamaraikat. A két fiatalembert őrizetbe vették.

## Balesetek

Favágás közben súlyos baleset érte Balogh József favágót ma délelőtt a Kossuth u. 46. szám alatt. A sikos fa megcsuszott kezében és az éles fejszé el rásujtott bal mutatóujjára, amelyet az tőből lemetszett.

Az erősen vérző kezét a mentők kötötték be, majd kiszállították Baloghot a sebészeti klinikára.

Özv. Gőz Balázné, Rigó utca 12. szám alatti lakos ma délelőtt az Attila utca sarkán eszméletlenül esett össze. A mentők megállapították, hogy agyvérzést szenvedett. Kórházba szállították.

Leesett az országuton a szekérről Tóth Róza. Bellegelő 47. szám alatt lakó nő. Esős következtében bal kulcsonttörést, bordarepedést és súlyos zúzódásokat szenvedett. Súlyos állapotban szállították be az egyetemre.

— Betörők jártak a Pásti utcai zsidótemplomban, ahol felfeszítették a perselyeket, de pechjük volt, mert összesen sem tudtak összeszedni egy pengőt.

## január 30-án este a Bikában

— A Csapókerti Olvasó Kör január 31-én, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel műsoros kultur-délutánt rendez. Műsor után tánc. Beléptidíj nincs. Műsormegváltás kötelező.

## Anyakönyvi hírek

Születések: Nagy Mihály máv. pályafőr, fiu Lajos; Peles József fm. fiu Sándor; Palosi László küldöné, fiu József; Balogh Imre gazdálkodó, leány Irma.

Házasság: Luszbbaum Béla — Wejberger Olga.

Halálozások: Liener Béláné Tauber Margit izr. 35 éves, Burgundia u. 19.; Székelyhidi János ref. 77 éves, Böszörményi ut 85.; özv. Szabó Jánosné Piskolti Zsuzsanna ref. 64 éves, Hatvan utca 61.; Szöcs Irén ref. 14 éves, Kuruc u. 80.; Kállai Margit gkath. 2 hónapos, Pesti u. 4.; Mulik Mihály gkath. 24 éves, Budai Ézsaiás u. 62.; Varga Juliánna ref. 23 éves, Hid u. 8.

## HIRDESSZEN

a „Debreceni Polgár”-ban, mert ez okvetlen eredményre vezet!

## Porosz szén



Telefon: 24-49.

helyeti mindenfajta hazai bányából származó prima, szagtalan, salakmentes, bármilyen kályhába fűthető szénből nagy raktárt tart

**Gabánvi**, Debrecen legrégebb és legnagyobb széntelepe. Cégtulajdonos:

**Láng Miklós, Csapó-u. 28.**

Eladás va. ontételben és bármilyen kis mennyiségben is házhoz szállítva.

## FILM

Az Urániában tegnap egy teljesen új témájú filmet, a „Nagy vágy”-at mutatták be. A film egy stúdióban játszódik le és adja a „nagy stárok” életét a műteremben. A filmnek valamennyi szereplője a német filmművészet legjava. A darabban van egy jelenet is, ahol a szereplők: Radó, Kővári, Szenes és Nöti egy kedves jelenetben magyarul beszélnek. — A film tulajdonképeni főszerepét a hájos, törékeny egyéniségű Camilla Horn játssza.

A Vigszínház ma egy remek Charlie Chaplin darabot mutat be, amelyre előre felhívjuk a figyelmet.

## Felhívás a népszámláló biztosokhoz

A népszámlálás vezetősége felhívja az alább felsorolt népszámláló biztosokat, hogy javítás végett átvett anyagjukat f. hó 29-én déli 12 óráig kijavítva szolgáltatásuk be a történelmi levéltárba:

Kiss István, dr. Kökényessy Endre, Gróff Gyula, Kiss Albert, Csobot István, Brassi Károly, Szabó István, Bertók János, Matkó Imre, Marschalkó István, Budaházy Zoltán, Jezerniczky Lajos,

## LIPINSKAJA

dr. Gál Ferenc, Farkas Lajos, — Nagy Iván, Gergely Sándor, — Papp Zoltán, Willigger Béla, — Sándor Gyula, Szalkai József.

Felhívja továbbá özv. dr. Bodó Attilánét, f. hó 29. délelőtt 10 órakor a történelmi levéltárban jelenjen meg.

Akiknek minden anyaguk rendben van és az felülvizsgálatot, visszatartott illetményüket naponta 11 és 12 óra között a történelmi levéltárban felvehetik.

— Vakmerő rablók tegnap éjjel kifosztották a monori Hangya üzletét. A kirakat redőnyét felfeszítve, az üvegen rést vágtak s így hatoltak be az üzletbe, ahonnan elvitték a hatalmas páncélszekrényt is, amelyet a város határában, feltörve és kifosztva meg is találtak. A vakmerő betörést valószínűleg kőbor cigányok követték el, s elfogásukra megtették az intézkedéseket.

— Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűviz könnyű erőlködés nélkül való belkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségek re vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József viz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alkalmá volt meggyőződést szerezni. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

## KÖZÉRDEKŰ LEVÉL

Egy röpirat cirkulál a városban, amelyről már sok szó esett, a Sz. ny. százados röpirata. Főképp kettőt nem értek benne. Az egyházban mi reformátusok nem politizálunk. Együtt voltunk és vagyunk kormánypártiak és ellenzékiek. Papjaink is megoszlanak pártállás szerint. Miért akar bennünket, ellenzéki felfogásukat, a röpiratgyártó ur elűnti jogainktól? Mi egyenesen az egyházi főhatóságokhoz fordulunk védelemért: nekünk talán kevesebb jogunk van az egyházban, mint a kormánypártiaknak? Miért lehet bennünket elűnti jogainktól? — Miért lehet bennünket egy papválasztással kapcsolatban — politikai ellenzékiességünkért támadni, meglesztálni, állandóan röpiratokban rángatni. Legfőbb ideje, hogy az illetékesek ez ellen valamit tegyenek.

A másik, amit nem értek, hogy lehet az, hogy mi nagy többséggel, az összes szabályok betartásával,

## Egyetlen előadóestjének jegyei a Bika Hallban!

több mint egy éve megválasztottuk lelkészünket. Lehetséges az, hogy 9 ember egy évnél tovább megakadályozhatja, hogy a gyülekezet törvényes szabadakaratnyilvánítása érvényesüljön? Itt valami nagy hibának kell lenni az eljárásban. Nem értjük, hogyan lehetséges ez? Szeretnénk erre megfelelő helyről megnyugtató választ kapni.

Egy református

— A Trinka-malom egyik sikerkasztójának, Prunyi Miklósnak két évre szállította le a Tábla a büntetését. A Tábla ítélete jogerős és így véget ér a szenzációs bűnpör.

## Mozgósínházak műsora:

Január 28. csütörtök

Vigszínház 5, 7, 9 ó.	NAGYVÁROSI FÉNYEK. Charlie Chaplin világfilmje.
Urania 5, 7, 9 ó.	NAGY VÁGY. Hangosfilm. Főszereplők: Camilla Horn, Anny Ondra, Verebess Ernő és Conrad Veidt.
Apollo	Szünet

**Közdalok**

**Olcsóbb lesz a vasuti jegy?**

Érdekes javaslatot dolgozott ki dr. Veress Gábor szegedi MÁV üzletvezető, abból indulva ki, — hogy a MÁV forgalma és bevétele olcsóbb tarifával sokkal nagyobb lenne.

A javaslat két részből áll: Tarifarreform és menetrendreform. Parancsoló követelmény és az államvasut érdeké kívánja, — hogy a vasuti tarifát megfelelően lezállítsák, hogy az mindenkor a gazdasági élethez alkalmazkodjék. Amikor a gazdasági élet egyre rosszabbodik, ugyanakkor rossz üzleti politika a vasutat megdrágítani. Javaslatainak második főirányelve a menetrendek általános megjavítása. A mai menetrend az országos érdekeknek nem felel meg és olyan módosításra szorul, amelynek keretében a kisebb jelentőségű vonatjáratok is megjavíthatók.

A teheráru szállítási díjait is le kell szállítani — mondja a javaslat — mert a vasut drágábban szállít, mint a teherautófuvarozók és alul marad a versenyben. — A fuvardíjak lezállítása elkerülhetetlen és minden késlekedés csak további veszteséget jelent a MÁV-ra. Van még egy fontos pontja a javaslatnak, amely arról szól, hogy a rövidebb távolságokra kedvezményes áru menettéri jegyeket kell rendszeresíteni. Ez az elgondolás abból indul ki, hogy a mi vonalainkon a legtöbb utas rendszerint rövid távolságra utazik, tehát ezen a téren kell könnyítéket eszközölni, mert fejlődésre csak így lehet számítani.

A szegedi üzletigazgatónak ez a javaslata teljes mértékben találkozik a közönség helyeslésével. — De találkozott a vasutigazgatóság tetszésével is. Ennek lett az eredménye, hogy a MÁV tervbevette a vasuti tarifa csökkentését és megtette az előkészületeket a menetrend teljes átdolgozására.

**Terjesszük a Debreceni Polgárt!**

**Hogyan csökkeníthetik a gazdák a magas adót?**

Ujból felhívjuk az érdekelteket, hogy még január 31-ig lehet felmondani a rögzített adókat. Főképp a gazdák érdeke, hogy éljenek a felmondás jogával, akiknek adóalapját többnyire még a 25—30 pengős buzaárak, a magas must és borárak, szóval a lényegesen jobb mezőgazdasági viszonyok mellett állapították meg.

Ebből tehát nyilvánvaló, hogy nagyon sok gazda már évek óta feleslegesen több adót fizetett, — mint fizetett volna akkor, ha rögzített adóját idejében felmondja.

Az adófelmondással csak január 31-ig lehet élni az adóhivatalnál. Ezen határidőn túl az adóhivatalok semmiféle észrevételt sem vehetnek számításba. A rögzített adók felmondása a városi adóhivatalnál beszerezhető és a kir. adóhivatalnál, vagy a pénzügyigazgatóságnál benyújtandó blankettákon történik.

**Az Ördögárok réme**

Dráma a debreceni Budapest krónikájából

VI. rész: Vész és pusztulás.

Minden jog fenntartva.

(102)

— Igen.  
— Közelről!  
— Mondjuk, hogy egészen közelről. Nem lóditok, ha ezt merem állítani.  
— Mi ennek a nőnek a története?  
— Hogyan?... Nem értem...  
— Ki ez a nő?... Honnan származik?... Mi a valódi neve?...  
— kérdezte Garay izgatottan.

Miklós eltátotta szemét-száját. Még a szívat is elfelejtette a szájába venni.

— Drága barátom...  
— A patvarba is! — dörmögte fogcsikorgatva Garay József — tud felelni, vagy nem?... Nem tréfádogról van szó!

Ezt most már Miklós is kezdte megérteni.

— Hogy ki ő? Honnan való? És még mi mindenre kíváncsi? — Istenem, há thonnan tudjam én mindezt? Nem vagyok a művész-nő gyóntatótyja.

— Az előbb azt mondta, hogy jól ismeri.

— Ugy ismerem Feliciát, mint a legtöbb ember ismeri egymást, de ez nem zelezt semmit... Mit tudunk egymásról? Ne legyen ilyen izgatott, mindent, amit csak tudok Feliciáról, el fogok mondani, de az átkozottul kevés. — Kezdje el előlről a keresztkérdéseit. Szóval az igazat, a tiszta igazat akarja hallani és semmi mást, mint az igazat. De ne legyen olyan heves, mert kifut a lélekzete is...

Hosszabb szünet állott be. Miklós rágyújtott időközben kialudt szivarjára, zsebébe dugta kezét és türelmesen várt.

Garay időközben magához tért és igyekezett visszanyerni hidegvérét.

— Bocssásson meg, Miklós — mondotta most már összefüggőben, — de ez a dolog rendkívül fontos reám nézve... élet haláláról van szó...

Miklós megint ámuldozott, de most se szólalt meg.

— Tegnap este láttam először Feliciát — folytatta József — és a művésznő a megszólalásig hasonlít egy másik hölgyre, akiről eddig úgy tudtam, hogy évekket ezelőtt meghalt. Szeretném ismereni Felicia életének történetét és ezért fordultam magához.

— Kérdezzen csak — mondotta nyugodtan Miklós.

— Tud-e arról, hogy járt-e Felicia valaha a Felvidéken, vagy Galiciában, Bukovinában?...

— Ó azt állítja, hogy nem.

— Ó azt állítja, de ön azt hiszi...  
— Én azt hiszem, hogy igen.

Epen azért gondolom, mert egy ilyen igazán csekély jelentőségű, egyáltalában nem fontos dolgot nagy hővel szokott cáfolni. Kezdetből fogva azt gyanítottam, — hogy nem mond igazat. Ma éjszaka óta pedig meg vagyok győződve arról, hogy hazudott.

— Ma éjszaka óta?...  
— Nem tudom, hogy szabad-e elmondanom, de miután senkinek se fogadtam titoktartást és ha ez talán utbaigazításul szolgál önnek Garay ur...  
— Minden, minden, ami ezzel a nővel összefüggésben van — mondta József lázas izgalommal.

Miklós erre habozás nélkül elmondotta éjszakai kalandját, — mint szabadította ki a leányt a merénylők karjaiból és hogyan vezette el Feliciához.

— A leánytól tudom, hogy Felicia járt a Felvidéken. Azt mondta, hogy ő Kassán született és szavaiból ki lehetett venni, hogy Felicia az anyja. Tökéletes hasonmása a színésznőnek és Felicia azonnal fogadta is. Szent meggyőződésem, hogy az ő leánya.

Garay elkábult, mintha fejbeverték volna.

Hiszen ez a lány az ő gyermeke.

(Folytatása következik.)

**SZINHÁZ**

A CSOKONAI SZINHÁZ HETI MŰSORA:

Ma és minden este a Fővárosi Operettszínház szenzációs nagysikerű operett-ujdonsága a

**MAYA**

operett 3 felvonásban. Fényes kiállítás. Szenzációs ének- és táncszámok.

**RÁDIÓ**

BUDAPESTI MŰSÖR — CSÜTÖRTÖK —

9.15: Gramofonhangverseny.  
9.30: Hírek.  
9.35: A hangverseny folytatása  
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat, vizállásjelentés.

12: Déli harangszó.  
12.05: veszprémi Farkas Vince és cigányzenekarának hangversenye.

12.25: Hírek.  
12.35: A hangverseny folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, — piaci árak, árfolyamok.

4:00: Vizvári Mariska előad.  
4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés hírek.

5:00: v. Párdi Imre felolvasása  
5.30: Az Ostende szalon és jazz zenekarának hangversenye.

6.30: Angol nyelvoktatás.  
7.00: Angyal Pál dr. előadása.

7.25: A m. kir. Operaház előadásaának ismertetése.

7.30: Operaelőadás „Mignon“ dalmii.

I. felvonás után pontos időjelzés, hírek. II. felvonás után hírek, előadás után időjárásjelentés.

Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye.

**Jó írógépet**

vennek, kifogástalan állapotban, kéz alatt, olcsón, részletfizetésre. Ajánlatokat „Írógép“ jellegre a kiadóhivatalba kérek.

A szerkesztésért felelős: **UDVARDY MIKLÓS** főszerkesztő

Munkatársak: **Hegymegi KISS PÁL, Zelinger Ede, Erdély Ferenc, Jámor Ferenc, Illyés Ferenc, Sipos E. László.**

A kiadásért felelős és laptulajdonos: **HEGYMEGI KISS PÁL**

Kiadóhivatal vezetője: **Eogarassy Elek**

Nyomta Korvin nyomda, Sas u. 9

**APRÓHIRDETÉSEK**

Az apróhirdetéseik díja 10 szóig 30 fill., minden további szó 3 fillér.

A közlési díj vidékről postabélyegskben is beküldíthető.

**Házvevők,**

kik pénzért jövevényeket (szárny) keresnek, kivétel nélkül részük meg a Királyi Ferenc-ut 1. szám alatti 741 kerületi gyűjtőirodájában rendezendő házast, mert a város egyik legforgalmasabb helyén, a sámszoni heves út mentén felelnek a mindenféle célra kifizetés alkalmas. x

**Eladó bútor**  
Egy keményfa háló és konyha berendezés, Csep-utca 76. szám. x

**Pesti varrónő**  
házhöz ajánlkozik rapikét pengőért. Szalméry Ilus, Csepő-utca 28.

**Egy szoba, konyha**  
azonnal kiadó. Faiskola-u. 76. Polgáriné. w

**Kiadó**  
egy utcai szoba, előszoba, hűtőnek, garzon lakásnak. Egy udvari szoba előszoba irodának vagy műhelynek. Hunyadi-u. 8.

**Alkalmi vétel!**  
Eladó egy 300 kgr.-os jorskhirei angol prima zsirsértés. Értékeznai a kiadóban. x

**JÓ ÍRÓGÉPET**  
vennek, kifogástalan állapotban, kéz alatt, részletfizetésre. Ajánlatokat „Írógép“ jellegre a kiadóhivatalba kérek.

**Gyenge báránhus**  
kapható Simorfy-utca első vasúti orban. x

**Borseprót**  
jó minőségű hektoliterenként 4 pengőért vásárolunk. Negyobb mennyiségért elküldünk. — Városi Szeszfőzde.

**Egy nagy díófató**  
eladó, értékeznai a kiadóhivatalban.

**Szép utcai**  
szoba, konyha előszoba, fűskamara, villany bevezetve februárra kiadó. — Simorfy-utca 37.

**Hirdetése eredményes a Debreceni Polgárban!**